

درس بیست و هشتم (بیداری اسلامی در جهان اسلام)

۱ - تعریف (بیداری اسلامی) را بنویسید .

(بیداری) از نظر لغوی ، به معنی (هوشیاری) و (برخورداری فرد از آگاهی) است . (بیداری اسلامی) به معنای (حالت برانگیختگی) و (آگاهی) در امت اسلامی ، (تجدید حیات اسلام در کالبد فرد و جامعه) ، (دعوت مجدد به اسلام) ، (احیای ارزش های اسلامی) و (بازگشت به خویشتن اسلامی) است .

۲ - اهداف (بیداری اسلامی) چیست ؟

عمده ترین هدف (بیداری اسلامی) ، بازگرداندن دین به عرصه زندگی فردی و اجتماعی است . هدف های غایی و متعالی آن ، (ساختن تمدن جدید اسلامی) و در نهایت (تاسیس یک تمدن اسلامی با گستره جهانی) است که در آن (عقلانیت با معنویت ، قدرت با اخلاق ، دانش با ارزش ، علم با عمل) جمع شود .

۳ - عمده ترین هدف (بیداری اسلامی) چیست ؟

عمده ترین هدف (بیداری اسلامی) ، بازگرداندن دین به عرصه زندگی فردی و اجتماعی است .

۴ - هدف های غایی و متعالی (بیداری اسلامی) چیست ؟

هدف های غایی و متعالی آن ، (ساختن تمدن جدید اسلامی) و در نهایت (تاسیس یک تمدن اسلامی با گستره جهانی) است که در آن (عقلانیت با معنویت ، قدرت با اخلاق ، دانش با ارزش ، علم با عمل) جمع شود .

۵ - خاستگاه (بیداری اسلامی) کجاست ؟

بیداری اسلامی متعلق به کشور و منطقه خاصی نیست و به (کل جهان اسلام) تعلق دارد . با این حال ، خاستگاه اولیه آن ، چهار کشور مهم (ایران ، مصر ، عثمانی ، هند) بوده است .

۶ - در خاستگاه اولیه بیداری اسلامی چه عواملی باعث بازیابی هویت اسلامی شد ؟

۱ - در هر کدام از این کشورها رخداد های مهمی به وقوع پیوست که باعث جهش فکری اندیشمندان ، متفکران ، مبارزان مسلمان ، و سپس مردم ، برای بازیابی هویت واقعی خود ، یعنی (هویت اسلامی) از طریق (بازگشت به خویشتن اسلامی) شد .

۲ - آشنایی با غرب نیز به همان اندازه در شکل گیری بیداری اسلامی تأثیر داشته است که اندیشمندان و متفکران مسلمان اقدام به مطالعه و سپس مقایسه علل پیشرفت جهان غرب و علل عقب ماندگی جهان اسلام کردند . به عبارت دیگر متفکران و مبارزان مسلمان اقدام به ریشه یابی علل افول تمدن اسلامی پس از تجربه کردن دوران درخشان و پرافتخار گذشته و همچنین شکل گیری تمدن غرب پس از سپری کردن دوران جهل و تاریکی قرون وسطی کردند .

۷- درس‌زمین های اسلامی (عثمانی ، مصر ، هند) چه حوادثی ، نقطه آغاز تاریخ بیداری اسلامی است ؟

- ۱- عثمانی : (شکست امپراتوری عثمانی از دولت های اروپایی و از دست دادن برخی مناطق مسلمان نشین ، متفکران این منطقه را به بازنگری در افکارشان واداشت) .
- ۲- مصر : (سلطه استعماری انگلستان بر این کشور ، نقطه عطفی در تاریخ این کشور محسوب می شود) .
- ۳- هند : (تسلط استعمار انگلیس بر شبه قاره هند و شکست مقاومت مسلحانه مسلمانان هند در برابر انگلیسی ها ، سرآغاز بیداری دانشمندان مسلمان این منطقه بود) .

۸- عوامل زمینه ساز شکل گیری بیداری اسلامی را بنویسید .

- ۱- آگاهی نسبت به عقب افتادگی های علمی ، اقتصادی ، اجتماعی جوامع اسلامی ،
- ۲- آگاهی از پیشرفت های مادی و علمی جهان غرب و مقایسه آن با جهان جوامع اسلامی ،
- ۳- توجه به گذشته پرافتخار و پرشکوه جهان اسلام و موفقیت آن در ایجاد تمدن اسلامی ،
- ۴- توجه به میراث علمی و غنی اسلام در عرصه های مختلف علوم و معارف بشری ، و نقش دانشمندان اسلامی در هدایت قافله بشری ،
- ۵- توجه به خرافات ، بدعت ها و کاستی های موجود در عرصه اندیشه دینی در جهان اسلام ،
- ۶- توجه به تشنیت ، تفرقه و درگیری های فرقه ای در جوامع اسلامی ،
- ۷- استبداد ، ظلم ، چپاول اموال و بی عدالتی حاکمان کشورهای اسلامی ،
- ۸- وابستگی برخی از سرمداران جوامع اسلامی به کشورهای استعمارگر ،
- ۹- استعمار کشورهای اسلامی و آگاهی به ابعاد و پیامدهای آن ،
- ۱۰- آشنایی با مفاهیم جدید فکری ، سیاسی ، اجتماعی موجود در غرب ، از قبیل آزادی ، برابری ، استقلال و ...

۹- ویژگی های مشترک بیداری اسلامی را در کشورهای گوناگون بنویسید .

- ۱- تمایل برای بازگشت به اسلام راستین و اصیل ،
- ۲- توجه به وحدت جهان اسلام ،
- ۳- استعمارستیزی و ضدیت با نظام سلطه ،
- ۴- مبارزه با استبداد و دیکتاتوری حاکمان ،
- ۵- مردمی بودن و حضور گروه های مختلف اجتماعی در آن .

۱۰- **بیداری اسلامی در جهان عرب با چه تحولاتی و چگونه آغاز شد ؟**
سرآغاز بیداری اسلامی در جهان عرب ، (به تحولاتی برمی گردد که کشورهای عربی از راه های گوناگون با « فرهنگ و تمدن غربی » و « نظام سیاسی غرب » آشنا شدند و « در مقایسه خود با غربی ها به عمق عقب ماندگی خود پی بردند ») .

۱۱- **بیداری اسلامی در هند در پی چه حوادثی و چگونه آغاز شد ؟**
بیداری اسلامی در شبه قاره هند ارتباط مستقیمی با « ورود استعمارگران به هند » و « سلطه آنان بر این سرزمین » داشت . در طول دوران استعماری انگلستان بر هندوستان ، (امیران ، عالمان ، دانشمندان) مسلمان آن کشور ، برای احیاء اسلام و مبارزه با استعمارگران به پا خاستند . برخی از طریق مبارزه سیاسی و نظامی و عده ای از طریق فعالیت های فکری و فرهنگی ، اهداف خود را تعقیب می کردند .

۱۲- **یکی از مهمترین جریان های بیدارگری اسلامی در پاکستان چه بود و چه کسی آن را بنا نهاد ؟**
به دنبال استقلال پاکستان از هندوستان (در سال ۱۳۲۶ ش ۱۹۴۷ م) شخصیت ها و جمعیت های اسلامی شیعه و سنی ، جریان بیداری اسلامی را پیش بردند .
« نهضت فرقه جعفری » که به رهبری (مفتی جعفر حسین) تاسیس شد ، یکی از مهمترین جریان های بیدارگری اسلامی در پاکستان بود .

۱۳- **بیداری اسلامی در (عثمانی) در نتیجه چه رویدادهایی شکل گرفت ؟**
۱- بخش مهمی از جریان بیداری اسلامی در عثمانی ، در واکنش به (ناکامی در برابر تهاجم دولت های اروپایی) و (ورود امواج غرب گرایی به آن امپراتوری) شکل گرفت که در قالب (اصلاحات) به مرحله اجرا درآمد .
۲- بخش دیگری از بیداری اسلامی نیز به دلیل (محدودیت های ایجاد شده در حوزه نفوذ علما و نیروهای مذهبی) پدید آمد . واکنش های احیا گرانه اسلامی غالباً " از سوی (پیروان طریقت ها ، علما و طلاب علوم دینی) بود .

۱۴- **در دوره اصلاحات در عثمانی چه اقداماتی انجام شد و با چه واکنش هایی مواجه گردید ؟**
در دوره اصلاحات ، گام های مهمی برای (غربی سازی نظام اداری و سیاسی) ، (پذیرش نهاد های مدنی غرب) ، (عرفی کردن نظام حقوقی و قضایی) صورت گرفت که موجب (ضعف نهاد ها) و (نظام آموزشی دینی) شد . متقابلاً واکنش های قابل توجهی از سوی علما و نیروهای مذهبی علیه این جریان شکل گرفت .

۱۵- کشور جدید ترکیه در چه زمانی به وجود آمد و نخستین رهبر آن که بود و چه سیاستی را در پیش گرفت ؟
پس از فروپاشی عثمانی و شکل گیری کشور ترکیه ، (کمال آتاتورک) در آن کشور به قدرت رسید . او به دنبال (غربی کردن ترکیه) و (جدایی دین از سیاست) بود . به همین دلیل جنبش های اسلامی مخالف برنامه های خود را به شدت سرکوب کرد .

۱۶- پس از مرگ آتاتورک ، چه فرصتی برای اسلام گرایان به وجود آمد ؟
پس از مرگ آتاتورک ، اسلام گرایان در ترکیه فرصت فعالیت پیدا کردند و مساجد ، موسسات فرهنگی ، نشریات مذهبی رونق یافت . به مرور گروه های اسلام گرای ترکیه به دوشاخه (سنت گرا) و (متجدد) تقسیم شدند . (سنت گرایان) ، از اساس ، مخالف غرب بودند ولی (متجددان) در پی یافتن راهی برای سازش میان (اصول دین) و (دستاوردهای دانش نوین) بودند .

۱۷- از ویژگی های بارز بیداری اسلامی در ترکیه چه بود ؟
از ویژگی های بارز بیداری اسلامی در ترکیه ، (روی کار آمدن دولت های اسلام گرا و سرنگونی آنها با کودتاهای ارتش است که خود را میراث دار آتاتورک می داند) .

۱۸- علل ناکامی حرکت های بیداری اسلامی در گذشته چه بود ؟

- ۱- خود باختگی در برابر توسعه فنی ، علمی ، مادی تمدن غرب ،
- ۲- تسلط تحصیل کردگان در جوامع غربی و شرقی در امور مدیریتی ، فرهنگی ، علمی جوامع اسلامی ،
- ۳- استیلای نظامی غرب و شرق از طریق تهدید ، اشغال ، و یا کودتا ، و ایجاد حکومت های دست نشانده و وابسته ،
- ۴- غلبه روحیه یاس و ناامیدی بر افکار عمومی مسلمانان و از میان رفتن اعتماد به نفس آنها در امکان ایجاد تغییر و تحول بنیادین ،
- ۵- ایجاد و غلبه روحیه سازش با حکومت های جائر در میان مسلمانان ،
- ۶- رسوخ و نفوذ تفکرات مادی مکاتب سرمایه داری غرب و کمونیستی شرق در جوامع اسلامی ،
- ۷- نبود رهبران قوی ، آگاه و مردمی که بتوانند در آحاد جامعه ، وحدت و انسجام به وجود بیاورند .

۱۹- پیروزی انقلاب اسلامی چه تاثیری در جریان بیداری اسلامی داشته است ؟
پیروزی انقلاب اسلامی در درون خود حامل پیام به همه (مردم جهان) ، بخصوص (مسلمانان) بود . با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران ، روح تازه ای به اسلام دمیده شد . مسلمانان احساس هویت و شخصیت کردند و اعتماد به نفس آنها برای مبارزه جهت تاسیس (حکومت اسلامی) افزایش یافت .

۲۰- تأثیرات پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) را بر بیداری اسلامی بنویسید .

۱- تبدیل رهبری معنوی و مشی سیاسی امام خمینی ، به الگویی برای حرکت ها و خیزش های اسلامی

۲- احیای کاربرد های دین در عرصه های داخلی و بین المللی ،

۳- تغییر در مفاهیم رایج فلسفه سیاسی با ایجاد گفتمان دین محور ، و نظریه پردازی حول محور دین

، و به چالش کشیدن مفاهیم رایج در فلسفه سیاسی غرب و شرق ،

۴- تبدیل ایران به (ام القرای) جهان اسلام ،

۵- تبیین راهکارهای عبور از فرهنگ غرب و احیای فرهنگ اسلامی توسط امام خمینی و رهبران

جمهوری اسلامی ،

۶- ارائه الگوی جهانی از سوی امام خمینی برای نجات همه ملت ها و اثبات کار آیی دین در عرصه جهانی

۷- ارائه راهبرد (نه شرقی ، نه غربی) در عرصه سیاست خارجی و نفی سلطه سیاسی استکبار شرق

و غرب ،

۸- حمایت از ملل محروم ، مستضعف و تحت ستم در سراسر جهان ،

۹- الهام گرفتن ملت های مسلمان از محتوای قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ،

۱۰- ارائه مدل عملی مردم سالاری دینی .

۲۱- چه عواملی موجب تأثیر پذیرفتن جریان بیداری اسلامی از انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام شد ؟

بسترهایی که موجب شد جریان بیداری اسلامی در جهان اسلام از انقلاب اسلامی ایران تأثیر بپذیرد ، وجود

مشترکات و عناصر تقویت کننده همگرایی از جمله (ایده واحد ، دشمن مشترک ، آرمان مشترک ، وحدت

گرایی ، مردم داری) بوده است .

۲۲- حضرت آیت الله خامنه ای تعبیر (بیداری) را چگونه بیان می کنند ؟

حضرت آیت الله خامنه ای در تعبیر (بیداری) ، آن را (به ستوه آمدگی بشریت) و (بازگشت به هویت

اسلامی و تمسک به اسلام) بیان می کنند . از (نگاه ماهیت شناسانه) نیز ، بیداری پدید آمده را بیداری

اسلامی می دانند و عنوان های دیگری مانند (بیداری انسانی) و (بهار عربی) را رد می کنند .

۲۳- حضرت آیت الله خامنه ای در دوران رهبری در بیداری اسلامی چه الگوهایی را ارائه داده اند ؟

ارائه الگو برای حرکت های آزادیخواهانه ضد استبدادی و ضد استعماری در بیداری اسلامی از جمله اهداف

آیت الله خامنه ای در دوران رهبری بوده است

۲۴- حضرت آیت الله خامنه ای ظهور بیداری اسلامی در جهان اسلام را حاصل چه رویدادی می دانند ؟

آیت الله خامنه ای (ظهور بیداری اسلامی در جهان اسلام) را حاصل انقلاب اسلامی ایران و پیروزی ملت

ایران می دانند . ایشان در نخستین روزهای سال ۱۳۹۰ در این زمینه گفتند که :

« آنچه من به طور قطع عرض می کنم ، این است حرکتی که در منطقه ایجاد شده ، حرکت ملت هاست ، حرکت امت اسلامی است ، حرکت با شعار اسلام است ، حرکت به سمت اهداف اسلامی است و نشان دهنده بیداری عمومی ملت هاست » .

۲۵- کدام رهبرانقلابی ، (بیداری اسلامی) را از نظر به مرحله عمل در آورد ؟

امام خمینی (بیداری اسلامی) را از نظر به مرحله عمل آورد و وارد زندگی سیاسی مردم کرد و آن را از يك خرده گفتمان به گفتمان مسلط در عرصه سیاسی جوامع اسلامی تبدیل کرد . پس از ایشان ، آیت الله خامنه ای ادامه دهنده راه امام خمینی در تبیین گفتمان بیداری اسلامی گردیدند . رهبرانقلاب اسلامی ، امام خمینی را مظهر بیداری اسلامی می دانند .

۲۶- ویژگی های اندیشه (بیداری اسلامی) در منظر آیت الله خامنه ای چیست ؟

- ۱- رهبرانقلاب اسلامی ، امام خمینی را مظهر بیداری اسلامی می دانند .
- ۲- ویژگی دیگر اندیشه بیداری اسلامی در منظر آیت الله خامنه ای علاوه بر انطباق آن با اندیشه بیداری اسلامی امام خمینی ، پیوستگی آن در خط اعتدال آرمان گرایی می باشد .

۲۷- حضرت آیت الله خامنه ای با چه عباراتی به بازتعریف (بیداری) پرداخته اند ؟

ایشان (بیداری) را حتی فراتر از اسلام و دنیای اسلام می دانند و معتقدند که این جنبش تا قلب اروپا هم پیش خواهد رفت . به همین دلیل ایشان در صدد بازتعریف واژه (بیداری) برآمده اند و از واژگان و عباراتی چون (بیداری ملت ها) ، (بیداری مردم) ، (بیداری ملت های مظلوم) ، (بیداری انقلابی) ، (بیداری معنوی) ، (بیداری ایمان) ، (بیداری جهانی) و... نام برده اند . ایشان همچنین با استناد به آیات گوناگون قرآن ، (بیداری اسلامی) را تحقق وعده نصرت الهی می دانند و آن را نتیجه مقاومت آگاهانه امت اسلامی تلقی می کنند .

۲۸- حضرت آیت الله خامنه ای امواج بیداری اسلامی را از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون به چند دوره

- تقسیم می کنند ؟
- ۱- موج اول ، (پیروزی انقلاب ایران)
 - ۲- موج دوم ، (پس از فروپاشی کمونیسم)
 - ۳- موج سوم ، (انقلاب های اخیر در کشورهای اسلامی)

۲۹- موج سوم بیداری اسلامی به صورت انقلاب های اخیر، کدام کشورهای اسلامی را فرا گرفت ؟

الف (بیداری اسلامی در تونس

ب (بیداری اسلامی در مصر

پ (بیداری اسلامی در لیبی

ت (بیداری اسلامی در یمن

ث (بیداری اسلامی در بحرین

۳۰- چه عواملی تونس را از دیرباز مورد توجه و طمع قدرت های استعماری قرار داده است ؟

تونس کشوری اسلامی در شمال افریقا است که در کنار دریای مدیترانه واقع است . تونس به دلیل موقعیت (جغرافیایی ، سیاسی ، تجاری ، سوق الجیشی) نقش مهمی را در سیاست کلی افریقا و کشورهای عربی بر عهده دارد ، به این علت از دیرباز مورد طمع قدرت های استعماری بوده است . به گونه ای که (ژول فری) نخست وزیر اسبق فرانسه از تونس به عنوان « کلید خانه فرانسویان » یاد می کند .

۳۱- به چه دلایلی (فعالیت های سیاسی) در تونس ، بیشتر از سایر کشورهای منطقه و جهان عرب است ؟

(فعالیت های سیاسی) در تونس به دلایل مختلف از جمله :

۱- نزدیکی جغرافیایی با اروپا ،

۲- آشنایی اکثریت مردم به زبان فرانسه ،

۳- وجود مراکز متعدد آموزش عالی ،

۴- رفت و آمد میلیون ها جهانگرد خارجی به خصوص اروپاییان ، گسترش فعالیت مطبوعات ، و

به طور کلی گسترش آگاهی های عمومی مردم ، از سایر کشورهای منطقه و جهان عرب بیشتر است .

۳۲- (تونس) چگونه به استقلال دست یافت و چه نوع حکومتی روی کار آمد ؟

کوشش مردم تونس برای کسب استقلال و آزادی ، پس از جنگ جهانی دوم افزایش یافت و دولت (فرانسه) به ناچار استقلال آن کشور را به رسمیت شناخت و در سال (۱۳۳۵ ش ۱۹۵۶ م) به عنوان کشوری مستقل شناخته شد ، اما به جای روی کار آمدن حکومت مردمی ، نظام دیکتاتوری در پوشش (حکومت جمهوری) بر آن کشور حاکم شد ، به طوری که تا سرنگونی حکومت (زین العابدین بن علی) در آن کشور ، تنها دو رئیس جمهور آن از طریق انتخابات فرمایشی ، زمام امور را در دست گرفتند .

۳۳- نیروهای اسلام گرای (تونس) به رهبری چه کسی انسجام یافتند ؟

نیروهای اسلام گرای تونس به رهبری (شیخ راشد الغنوشی) تشکل و انسجام یافتند .

۳۴- چه عواملی موجب سقوط دیکتاتوری (زین العابدین بن علی) در تونس شد ؟

- ۱- نیروهای اسلام گرای تونس به رهبری (شیخ راشد الغنوشی) تشکل و انسجام یافتند .
- ۲- با بسترهای مناسبی که (حزب النهضه) ایجاد کرده بود ، خود سوزی (محمد بوعزیزی) در اعتراض به حکومت دیکتاتوری بن علی ، آتش در انبار باروت خشم مردم تونس افکند که به سقوط دیکتاتوری بن علی و فرار او به عربستان سعودی انجامید .

۳۵- علت اهمیت مصر در جغرافیای سیاسی منطقه چیست ؟

(مصر) در شمال افریقا و در کنار دریای مدیترانه و دریای سرخ قرار دارد . موقعیت جغرافیایی و سوق الجیشی این کشور ، به ویژه کانال سوئز در آن و همجواری با فلسطین اشغالی و کشورهای لیبی و سودان ، باعث شده است که مصر در جغرافیای سیاسی منطقه ، نقش حساس و موثری را ایفا کند .

۳۶- مصر از نظر اندیشه سیاسی و دینی دارای چه اهمیتی است ؟

جامعه مصری از قدیم الایام ساختار مذهبی داشته و خاستگاه بسیاری از پیامبران الهی بوده است . از زمان ظهور اسلام تا دوران معاصر ، این کشور فارغ از کشاکش های سیاسی و مداخلات استعماری ، از نظر اندیشه سیاسی و دینی ، رشد والایی داشته و علما و متفکران بسیاری را در خود پرورش داده است .

۳۷- مصر تحت سلطه کدام دولت استعماری بود و چگونه از آن رهایی یافت ؟

در سال (۱۲۶۰ ش ۱۸۸۱ م) انگلیسی ها مصر را اشغال کردند . تحت تاثیر تحولات ناشی از جنگ جهانی اول ، تلاش مصری ها برای رهایی از سلطه استعماری انگلستان افزایش یافت و سرانجام انگلیس به وضعیت (تحت الحمایگی) این کشور پایان داد و نظام سلطنتی مشروطه اعلام نمود .

۳۸- چه کسی در مصر نظام جمهوری برقرار کرد و چه نوع ایدئولوژی را در پیش گرفت ؟

در سال (۱۹۵۲ م ۱۳۳۱ ش) سرهنگ جمال عبدالناصر پس از آنکه قدرت را به دست گرفت ، نظام مصر را (جمهوری) اعلام کرد و (ناسیونالیسم عربی) را ایدئولوژی حکومتی خود قرارداد .

۳۹- چه کسانی در مصر ناسیونالیسم عربی را کنار زدند و چه شیوه حکومتی را جایگزین آن ساختند ؟

بعد از جمال عبدالناصر ، انور سادات و سپس حسنی مبارک برای کنار زدن ناسیونالیسم عربی (پان عربیسم) و جایگزینی آن با (میهن پرستی مصری محور) ، تلاش کردند . سادات و مبارک ، نظام سکولار بر مصر حاکم کردند و کوشیدند جنبش ها و نیروهای اسلام گرا را دور از قدرت نگه دارند و با دولت های غربی و اسرائیل روابط دوستانه برقرار کنند

۴۰ - چه عواملی باعث سقوط رژیم دیکتاتوری مصر و حکومت حسنی مبارک شد ؟
فساد سیاسی و اقتصادی رژیم حسنی مبارک ، باعث رشد فعالیت ها و جنبش های اسلامی به ویژه جمعیت
اخوان المسلمین شد که در نهایت موجب سرنگونی رژیم دیکتاتوری مصر و سقوط مبارک گردید .

۴۱ - به چه دلیل شعله های انقلاب مصر با یک تظاهرات زبانه کشید و به سرعت به مناطق دیگر سرایت کرد ؟
بیداری اسلامی در مصر ریشه دار بود و به همین دلیل شعله های انقلاب مصر با یک تظاهرات زبانه کشید و به سرعت
به مناطق دیگر نیز سرایت کرد . امواج سهمگین انقلاب مردم ، حسنی مبارک را مجبور به تسلیم و شکست کرد .

۴۲ - حکومت لیبی بر پایه چه نوع ایدئولوژی سیاسی استوار بود ؟
کشور لیبی در شمال افریقا واقع شده است . حکومت لیبی به رغم داشتن شالوده های اولیه اسلامی ، دارای
نوعی ایدئولوژی سیاسی سکولار مبتنی بر پان عربیسم بود .

۴۳ - رهبر لیبی که بود و برای اجرای منویات خود چه می کرد و سرانجام چگونه سقوط کرد ؟
(سرهنگ مُعمر قذافی) دیکتاتور لیبی ، اسلام را ابزاری برای اجرای منویات خود می دانست . با بالا گرفتن
قیام مردم لیبی ، قذافی در نخستین واکنش ، قیام کنندگان را (مثنی جوان وابسته به القاعده و مصرف کنندگان
قرص های روان گردان) توصیف کرد . با ورود (ناتو) در مسئله لیبی ، کفه قدرت به نفع مخالفان قذافی
سنگینی کرد . سرانجام پس از ماه ها درگیری نظامی با سقوط طرابلس ، حکومت قذافی سرنگون ، و خود
او کشته شد . نکته جالب در مورد قذافی این است که (وضعیت او بیش از هر دیکتاتوری شبیه به صدام بود) .

۴۴ - وضعیت قذافی بیش از هر دیکتاتوری شبیه چه کسی بود ؟
(وضعیت او بیش از هر دیکتاتوری شبیه به صدام بود) .

۴۵ - یمن در کجا واقع شده و جمعیت آن از کدام نژادهای مردمی تشکیل شده است ؟
جمهوری یمن در جنوب شبه جزیره عربستان واقع است و دارای نژادهای « عرب (۸۶ درصد) ، ترک ،
هندی ، ایرانی ، سومالیایی » است .

۴۶ - بیداری اسلامی در یمن چگونه و در چه شرایطی آغاز شد ؟
بیش از ۵۰ درصد یمنی ها شیعی مذهب اند که غالباً در منطقه صعده و شمال یمن ساکن اند . البته عمده شیعیان
یمن زیدی هستند که بعد از امام سجاد (ع) ، زید بن علی (ع) را امام می دانند . مردم یمن در پی انقلاب های
گوناگون در کشورهای اسلامی ، اعتراضات و تظاهرات گسترده ای را در شهرهای مختلف علیه دیکتاتوری
علی عبدالله صالح آغاز کردند که علیرغم طولانی و گسترده بودن مخالفت ، با سرکوب شدید مواجه شدند .
عاقبت علی عبدالله صالح از یمن گریخت ولی جانشین او نیز همان سیاست های غرب گرایانه را ادامه می دهد .
انقلاب یمن همچنان آتش زیر خاکستر است .

۴۷- میزان اهمیت تشیع را در بحرین بنویسید .

بحرین کوچکترین کشور خاورمیانه است و پس از (مالدیو) کم وسعت ترین کشور در جهان اسلام می باشد . بیش از ۸۰ درصد مردم بحرین شیعه اند ، اما حاکمیت سیاسی به اقلیت سنی تعلق دارد . بحرین یکی از مراکز مهم تشیع در دنیا به شمار می آید . ارتباط و علاقه ساکنان این جزیره با مذهب تشیع به حدی محکم و قوی است که در نزد اهالی شبه جزیره و ساحل نشینان خلیج فارس ، کلمه (بحرانی) مترادف با کلمه (شیعی) به کار می رود و (اقلیت اهل سنت) در این جزیره به نام (اهل البحرین) خوانده می شوند ، نه بحرانی .

۴۸- مردم شیعه بحرین را چه می نامند و چرا ؟

ارتباط و علاقه ساکنان این جزیره با مذهب تشیع به حدی محکم و قوی است که در نزد اهالی شبه جزیره و ساحل نشینان خلیج فارس ، کلمه (بحرانی) مترادف با کلمه (شیعی) به کار می رود

۴۹- منظور از کلمه (بحرانی) چیست ؟

ارتباط و علاقه ساکنان این جزیره با مذهب تشیع به حدی محکم و قوی است که در نزد اهالی شبه جزیره و ساحل نشینان خلیج فارس ، کلمه (بحرانی) مترادف با کلمه (شیعی) به کار می رود

۵۰- در بحرین پیروان تشیع و پیروان اهل سنت را چه می نامند ؟

۱- ارتباط و علاقه ساکنان این جزیره با مذهب تشیع به حدی محکم و قوی است که در نزد اهالی شبه جزیره و ساحل نشینان خلیج فارس ، کلمه (بحرانی) مترادف با کلمه (شیعی) به کار می رود .

۲- (اقلیت اهل سنت) در این جزیره به نام (اهل البحرین) خوانده می شوند ، نه بحرانی .

۵۱- چه عواملی موجب بیداری اسلامی در بحرین شد ؟

سابقه جنبش ها و فعالیت های سیاسی در بحرین به سالهای قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ، خصوصا به اوایل دهه ۱۹۶۰ برمی گردد . اما بروز انقلاب اسلامی در ایران را باید منشا تحولات و دگرگونی های جدید سیاسی در بحرین به حساب آورد . مردم بحرین به طور جدی خواستار انجام اصلاحات اساسی و برکناری حکومت آل خلیفه هستند و در این راه شهدای زیادی را تقدیم کرده اند ، ولی به دلیل حمایت خارجی از آن رژیم و سرکوب شدید مردم ، انقلاب بحرین هنوز به نتیجه قطعی نرسیده است .

۵۲- موج ناآرامی ها در بحرین از چه زمانی آغاز شد ؟

موج ناآرامی ها در بحرین زمانی آغاز شد که درخواست برپایی مجدد پارلمان (که از سال ۱۳۵۴ ش ۱۹۷۵ م منحل شده بود) و همچنین درخواست برای به جریان انداختن قانون اساسی را کد مانده از جانب (امیر شیخ عیسی بن سلمان آل خلیفه) با بی اعتنایی روبه روشد . حتی این درخواست با خشونت نظامی حکومت روبه روشد .

۵۳- متفکران و پیشوایان دینی در صدر نظریه پردازان عصر جدید و موج جاری بیداری اسلامی را نام ببرید .

۱- آیت الله حاج شیخ محمد حسین نائینی

۲- استاد حسن البناء

۳- حضرت امام خمینی (ره)

۵۴- چه کسی برای اولین بار نظریه (حکومت مشروطه مشروعه) را ارائه داد و نام کتاب او چیست ؟
مرحوم نائینی برای اولین بار نظریه (حکومت مشروطه مشروعه) را در کتاب ارزشمند (تنبیه الامه و تنزیه المله) ، تبیین ، و نوعی از مردم سالاری دینی را در مقابل دموکراسی سکولار غرب ارائه کرد .

۵۵- اقدام مهم شیخ فضل الله نوری در روند مشروعیت مشروطه چه بود ؟

پس از آنکه مرحوم نائینی نظریه حکومت مشروطه مشروعه را ارائه داد، بعداً " شهید شیخ فضل الله نوری با افزودن (اصل دوم متمم قانون اساسی) ، (نظارت پنج نفر مجتهد تراز اول را بر قوانین موضوعه) مشروعیت مشروطه را با خون خود امضا کرد .

۵۶- چه کسی اصیل ترین حرکت فکری در جریان بیداری اسلامی اهل سنت را در عصر حاضر پایه گذاری کرد ؟

استاد حسن البناء باره مطلق تبعیت از فرهنگ غرب و حرکت در چارچوب اصول اسلامی و احیای قرآن و سنت ، نهضت (اخوان المسلمین) را پایه گذاری کرد که بدون تردید ، (اصیل ترین حرکت فکری در جریان بیداری اسلامی اهل سنت) در عصر حاضر است .

۵۷- نقطه عطف تاریخ دویست ساله بیداری اسلامی در سراسر جهان اسلام چه بود ؟

اندیشه و نهضت امام خمینی (ه) نقطه عطف تاریخ دویست ساله بیداری اسلامی در سراسر جهان اسلام بود .
دیدگاه جامع حضرت امام خمینی (ره) در کتاب (ولایت فقیه) بر پایه های محکم « قرآن و سنت و احادیث پیامبر و اهل بیت (علیهم السلام) با پشتوانه فقه ، عرفان ، کلام ، فلسفه ، اجتهاد پویای اسلامی » پاسخی به سوالات (مسلمانان محروم و تحقیر شده توسط فرهنگ استعمار و سرخورده از مکاتب تقلیدی چپ و راست و التقاطی) بود .

۵۸- چه عواملی در عملی کردن (نظریه ولایت فقیه) نقش اساسی داشت ؟

(ایمان ، تقوا ، اخلاص ، هوشمندی ، شجاعت ، از خود گذشتگی امام) نقش اساسی در عملی کردن نظریه ولایت فقیه داشت . نکته مهم دیگر ، استمرار راه امام توسط آیت الله خامنه ای ، ولی فقیه پس از امام بود .

۵۹- **حوادث مهم زمان رهبری آیت الله خامنه ای در صحنه بین المللی و منطقه ای را نام ببرید .**
اهمیت حوادثی که در زمان رهبری آیت الله خامنه ای در صحنه بین المللی و منطقه ای رخ داد ، کمتر از زمان حضرت امام نبود :

« **فروپاشی جهان کمونیسم ، حمله عراق به کویت ، و دونوبت تهاجم امریکاییان به عراق و اشغال آن کشور ، (پیروزی حزب الله ، حماس و جنبش جهاد اسلامی بر رژیم صهیونیستی در جنگهای ۳۳ روزه لبنان ، ۲۲ روزه غزه) که همگی این پیروزی ها ، به کمک ایران به دست آمد .** »

۶۰- **اصول انقلاب های کنونی در کشورهای اسلامی را بنویسید .**

- ۱- احیای عزت و کرامت ملی ،
- ۲- اسلام گرایی ،
- ۳- ایستادگی در برابر نفوذ و سلطه غرب ،
- ۴- مبارزه با رژیم جعلی صهیونیستی ،
- ۵- مردمی بودن .

۶۱- **عناصر هویتی بیداری اسلامی کنونی را بنویسید .**

- ۱- مردمی بودن ،
- ۲- اسلامی بودن
- ۳- استکبارستیزی .

۶۲- **پیامدهای بیداری اسلامی نوین در کشورهای اسلامی را بنویسید .**

- ۱- ایجاد شور و نشاط اجتماعی و احیای خود باوری دینی و اجتماعی در ملت های مسلمان ،
- ۲- از بین رفتن حاکمان دیکتاتور و دولت های دست نشانده و سرسپرده به نظام سلطه ،
- ۳- نفوذ و تحکیم روابط اسلامی بین ملت ها و دولت ها و فراهم شدن زمینه های همگرایی مسلمانان ،
- ۴- فراهم آمدن فرصت برای پیگیری مطالبات منطقه ای و فرا منطقه ای خود به ویژه در مورد قدرت های سلطه گر ،
- ۵- از میان رفتن یا تضعیف پایگاه ها و حامیان رژیم صهیونیستی در کشورهای اسلامی دارای تجربه بیداری اسلامی ،
- ۶- قدرت گیری و رشد اقتدار جنبش های اسلامی در مقابل رژیم صهیونیستی ، به ویژه جنبش های حماس ، جهاد اسلامی فلسطین ، و حزب الله لبنان .

پایان